



Fedde ngam Bamtaare
Demngal Wolof e Muritani
(APROLAWORIM)



Fedde Bamtaare Pulaar e
Muritani (FBPM)



Fedde Muritanaare
Bamtaare Demngal e Pinal
Sooninke (AMPLCS)

21 feebariyee, Ñalawma winndereejo Demngal neeniwal

No winndere ndee he kuuɓal mum nii, 21 feebariyee kala, pelle pinal ngenndiije, hono FBPM, AMPLCS, APROLAWO, he dow ndeenka UNESCO, kam enne ine mawnina Ñalawma winndereejo demngal neeniwal.

Hikka, tiitoonde Ñalngu nguu ko « Semmbinde keewal demɗe ngam naatnugol he nder jaɗde e renndo ». Ko tiitoonde yahdunde e ngonka hikka kaa, maantinirka caɗeele ñawu Covid-19 kuuɓtodinngu winndere ndee, naatnugol jiiɓru bonndu nder tippule jaɗdeele ɗee, beydungu joŋgol dente renndo keewɗe, haa teenji e sukaaɓe, ɓe yoga e mum en ɗawanoo kuutoragol demɗe mum en ɗe muuyni he nder jaɗde ekkol.

L'UNESCO, encourage, depuis 1953, l'enseignement en langue maternelle au primaire. Elle l'a fait :

Gila e hitaande 1953, UNESCO ine semmbini jaɗde he nder demngal neeniwal he nder duɗe leslese. UNESCO wadiri dum ko :

- Tuugnaade e humpitooji e wiɗtooji keewɗi, tawi won heen ine pacciraa he nder winndannde wiyeteende « *La langue maternelle ça compte, la langue locale, clé d'un apprentissage efficace* », (« *Demngal neeniwal ine teskini, demngal nokkuwal woni coktirgal ekko yuumtungo* », tee diin humpitooji e wiɗtooji kala tonngol mum en gootol : **jaɗde sukaaɓe ɓuri yuumtude ko he demngal mum en neeniwal.**
- tawi kadi ine teskii :
 - gallugol politikaaji kuutoragol won ɗeen demɗe nder nehdi e jaɗde companoondi ko ɓooyi, ngam wallitde bamtaare faggudu e renndo, gallulol ngol denndaangal gollooɓe he nder jaɗde ceedtii ;
 - baasgol aabnaade jettagol paandaale **Jaɗde wonande yimɓe** fof doo e hitaande 2015, haa teenji noon e nder Afrik kam e leyɗe Arab, so wonaa tan, ma a taw, he leyɗe do demngal neeniwal janngoobe ɓee woni demngal jaɗde ;
 - beydagol yimɓe faamde nafaore keewal demɗe e pine he nder renndo, do demngal neeniwal reeni pine kulanaade majjude.



Fedde ngam Bambaare
Demngal Wolof e Muritani
(APROLAWORIM)



Fedde Bambaare Pulaar e
Muritani (FBPM)



Fedde Muritanaare
Bambaare Demngal e Pinal
Sooninke (AMPLCS)

Ko dii dalillaaji ngaddani UNESCO wiye wonde « *keewal demde ngam naatnugol nder janje e renndo* », alaa e sago rewra e janje tuugiinde he demngal neeniwal gila e sukaabe gaggaabe.

Ko sabu dii dalillaaji tiidfi e miijooji teentufi gondi he nder dallinaande pelle pinal dee ndoondodii ko buri duubi sappo jooni, yantude e maale moyƴe teskaade e hitaande 2020 (kuutoragol demde ngenndiije he Suudu sardi e naatnugol mum en to dudal ENAJM), ngaddani pelle pinal kaalaade dow dee :

- Sabu mum faamde joggol lelnude tippudi nehdi e janje keewdemdiiri, sibu « julyultondiral kam e muuyaade demokaraasi dabɓude he almuɓbe bee margol moyƴol, ko idii fof, demde mum en de muuyni dee tawo, kono kadi, margol demde mawde winndereeje e diiwaneeje ngam waawde yettaade renndo burngo yaajde e waawde jeytoreede no haanirta nii he aduna mo nguuri oo. »
- E dabɓude laawol goɗngol laawɗingol demde men ngenndiije dee kala, kam e naattingol mum en he nder tippudi nehdi e janje leydi ndii.

Nuwaasoot ñalnde 21 feebariyee 2021
Jokkorde pelle pinal



Association pour la Promotion
de la Langue Wolof en
République Islamique de
Mauritanie (APROLAWORIM)



Association pour la Renaissance
du Pulaar en République
Islamique de Mauritanie
(ARPRIM)



Association Mauritanienne
pour la Promotion de la
Langue et de la Culture
Sooninké (AMPLCS)

FEEBIRIYE 21 SAAXANXANNEN KOOTA DUNA DI

UNESCO fankamaaxun kanma, feebiriye 21 ni jamaanunmenaxa kootan ya, saaxanxannen da. Xa jamaanunmenaxa danja dooke, wulliyinfeddu : ARPRIM, AMPLCS do APROLAWO xa wa koota ke ñaxana siine su.

Feebiriye 21 siine 2021 masalantan ni : « Xangabun wuruginde kuudo i ronde maranden do jamankafon noxo ». Masalanta ya ni, a ga beran ña, lasamayen noxo duna di, COVID - 19 da a su xawatira, a da xaranñen killun su filixita na senbenden kugundi ken do jamangabu bakke no, a su da a toxo leminu beenu ga ma ñi munafane ti i saaxanxanne xaranraxe. Gelli siine 1953 UNESCO wa xidimene xaranñunde ti saaxanxanne xaranrafana.

A da ken ña :

- Nan tugge xiimandu do yaaxaraxurandu gabu, i yogonu safanton ga kitaabe di, a toxon ga ni « saaxanxannen wa jaatini, dingiranxanne, xaranñunden xarlensenbente ». kun su diganlagarun ga ni : leminun katono xarana siri, i saaxanxannen ya di ;

Do nan tigiti :

- xannun xiimanden politikunun xenne maranden noxo gelli nan dalla kuudo na ta ro manankunme do jamankafon wuruginde, xenne be maranden gollaanon su ga da a tu ;
- nan konto joofene anniyu beenu ga Marande a su da yere do siine 2015, a su da a toxo Afriki do Arabunjamaanu, ganta jamaanu beenu xaranñunden ga ñaana ti saaxanxanne,
- nan haqilantaaxu ti xiima be ga xannun do wulliyu ñaxatindonu kafon noxo dingira be saaxanxannen ga ni sabaabu be ga wulliyun tangana.

Ku sabaabunu da, UNESCO da a raga : xangabu kuudo i ronde marande do kafon noxo ken ga bakka ti xaranñunde be ga saaxanxannen da, gelli leminaaxu, baawo “leminaaxu tanganden do a maranden ya ni xaranñunden tonte”.



Association pour la Promotion
de la Langue Wolof en
République Islamique de
Mauritanie (APROLAWORIM)



Association pour la Renaissance
du Pulaar en République
Islamique de Mauritanie
(ARPRIM)



Association Mauritanienne
pour la Promotion de la
Langue et de la Culture
Sooninké (AMPLCS)

- senbe maxa, ke dantaxe, sinmayu xoto beenu ga tirindindintaxen butten di gelli siino tanmi. Ken noxo, taagumansu tuyinto xa bange siine 2020 noxo (jamaanen xannun ga konini Parleman noxo, i ga xarene ENAJM, wulliyun feddun ya ga da ken sabaabu).
- haqilantaaxu da, a wajabi nan duɗe marande xangabe di, baawo « dunagankaaxu do demokraasin sinmayun da a koyi ti xaranlenman nan xawa tigitini moxo duumante i saaxanxannun ya fina do jamaanunmenaxa xannun do dingiradunko, i ga katono roono kafon noxo ken do i ga roono moxo tinmante duna be i ga birene a noxo, i ga birene a noxo.
- Feddu ku wa i tirindinden kurunbaaxu, fi be ga katta jamaanun xannun dagande do i ronde xaranɗen killen di.

Nuwassoto, Feebiriye 21 siine 2021
FEDDUN JOKKINDA



Mbootaay ngir yokkute làkku
Wolof ci Réewu lislàam bu
Muritani (APROLAWORIM)



Mbootaay dekkal Pulaar ci
(FBPM) ci réewu Lislàam bu
Muritani (ARPRIM)



Mbootaay Muritani ngir
yokkute làkkak Aada ak
cosaanu (AMPLCS)

21 Feewiriyee, bës bi ñu jàgleel làkk wi nga nàmp ci adina bi

Ci njiiteel «UNESCO», 21 feewiriyee mooy bës bi ñu jàgleel làkk wi nga nàmp, ci àdina bi. Ni ñu kay àmal ci, àdina yepp, lakkaloob mbootaayi adaak cosaan ci réew mi ARPRIM, AMPLCS ak APROLAWO, dañu kay màggal at mu ne.

Li ñuy waxtaane 21 feewiriyee 2021 mooy : jamale kanam wuuteb làkk ngir booloo ci njàng mi ak askan wi. Wax jii dëppook jamono, te li ko gëna fesal di_mbasum covid19 mi lambale àdina bi, jaxase njàng mi, rawatina xale yi, nga xam ni ñi ci bare ci daara yi, mënunu woo njàng ci làkk wi ñu nàmp.

«UNESCO» mungee ñaax 1953 ba leegi, ci jàng ci daara yi lalu yi, ci làkk mi nga nàmp. Mu ngi ka def :

➤ **Ci sukkandiku :**

- Ci jàngat yu bare, ak yi ñu dund te yenn yi ñu def ko ci mbind mi ñuy wax : Làkk wi nu nàmp ci la bakk, làkku tund wi, caabi jàng mu am njëriñ, yooyu yepp juboo ci ni xale yi ñungee gëna jàng, ci seeni làkk yi ñu nàmp

➤ **Ci jël :**

- Ñàkk ndàm ci politiku jëfandi koo làkk yi ci njàng mi, ñu amal ko lu yàgg, ngir jamale kanam yokkute ci Kom-Kom ak nekinu askan, ñàkk ndam wu kepp koo yëngu ci njàng nangu.
- Ñàkk mën egg ci jëmu njàng ngir ñepp fii ak 2015, rawatina ci Afrik ak réewi Arab yi, xay na nga dindi ci yenn réew yi nga xam ni làkk wi ñuy jänge mooy làkk wi ñu nàmp.
- Yeewu buy gën di yokku, ci njërinu wuuteb làkk ak aadaak cosaan ci askan, woo xam ni làkk wi nga nàmp day wóy ci sámm aadaak cosaan yi waaja suux.

Yii tax na «UNESCO» jàpp ni, wuuteb làkk ngir booloo, ci njàng ak askan, fàww, mu jaar ci njàng mu sukkandiku ci làkk wi nu nàmp, ci bi ngay xale bu ndaw, ndax kaarange njàngum xale yu ndaw mooy lalu njàng.



Mbootaay ngir yokkute làkku
Wolof ci Réewu lisaam bu
Muritani (APROLAWORIM)



Mbootaay dekkal Pulaar ci
(FBPM) ci réewu Lislaam bu
Muritani (ARPRIM)



Mbootaay Muritani ngir
yokkute làkkak Aada ak
cosaanu (AMPLCS)

Degarloo xalaat wi, ak xel yi am doole nekk làyal yi mbootaay yi bokk yënu xeex bi lu ëpp fukki at, ak itam mándarga yee ñaax, ñu gis leen ci atum 2020 (jëfandikoo làkki reéw mi ca èttu ndawi réew mi, ak seen duggal ca ENAJM), yii yepp tax na lakkaloob mbootay yi ñu wax :

Yeewu ci fáww ñu amal njàng mu làlu ci làkk yu wuute ndax li àdina dee benn, ak taxawal demokaraasi ñuy xelal ni ndongo yi war na ñu mokkal ganaaw làkk wi ñu nàmp làkk yee lakkale ci àdina bi, ak ci diiwaan bi ngir egg ci àskan wu gëna yaatu te bokk ci adina bi ñuy dund def ci seeni loxo. Di yeesal seen ñaan, ñu yoonal làkki réew mi yepp, dugal leen ci njàng mi.

NKTT 21 feewiriyee 2021

Lakkaleb mbootaayi aada ak cosaan



جمعية ترقية اللغة الولفية في
الجمهورية الإسلامية الموريتانية



جمعية النهوض بالبولارية في
الجمهورية الإسلامية الموريتانية



الجمعية الموريتانية لترقية اللغة
والثقافة السوننكيتين

٢١ فبراير، اليوم العالمي للغة الأم

٢١ فبراير هو اليوم العالمي للغة الأم برعاية من اليونسكو، ومثل غيرها من مكونات المجتمع الدولي تحتفل بهذا اليوم كل عام الجمعيات الثقافية الوطنية: جمعية النهوض بالبولارية في الجمهورية الإسلامية الموريتانية والجمعية الموريتانية لترقية اللغة والثقافة السوننكيتين و جمعية ترقية اللغة الولفية في الجمهورية الإسلامية الموريتانية.

شعار ٢١ فبراير لهذا العام ٢٠٢١ هو "تعزيز التعددية اللغوية من أجل الاندماج في التعليم والمجتمع"، والذي يتناول قضية رئيسية من قضايا الساعة وتتأكد وجاهته في الوقت الراهن حيث يواجه العالم وباء كوفيد ١٩ الذي أدى إلى اضطراب عميق في أنظمة التعليم وزاد من تهميش واستبعاد العديد من فئات السكان، ولاسيما الأطفال الذين كان الكثير منهم محروما بالفعل من استخدام لغته الأم في المدرسة. وتعمل اليونسكو منذ عام ١٩٥٣ على تشجيع تعليم لغة الأم في المدارس الابتدائية، وقد قامت بذلك:

➤ بناءً على العديد من التجارب والدراسات بعضها موثق في كتاب بعنوان "لغة الأم مهمة واللغة المحلية مفتاح التعلم الفعال"، والتي توصلت جميعها إلى نفس الخلاصة: **الأطفال يتعلمون بشكل أفضل بلغتهم الأم؛**

➤ ومراعاة لـ:

- فشل سياسات استخدام اللغات في التعليم التي تم اعتمادها منذ فترة طويلة في تعزيز التقدم الاقتصادي والاجتماعي، وهو فشل أجمع الفاعلون في التعليم على الاعتراف به؛

- استحالة تحقيق أهداف **التعليم للجميع** بحلول عام ٢٠١٥، لاسيما في أفريقيا والدول العربية، ربما باستثناء البلدان الوحيدة التي تعتمد لغة الأم كلغة للتدريس؛

- تنامي الوعي بأهمية التنوع اللغوي والثقافي في المجتمع، حيث تظل لغة الأم عاملاً في حماية الثقافات المهددة؛

لهذه الأسباب، تعتبر اليونسكو أن: "التعددية اللغوية من أجل الإدماج في التعليم والمجتمع" تتطلب بالضرورة **تعليمًا قائمًا على لغة الأم منذ الطفولة المبكرة**، لأن "حماية الطفولة المبكرة وتعليمها هما أساس التعلم".



جمعية ترقية اللغة الولفية في
الجمهورية الإسلامية الموريتانية



جمعية النهوض بالبولارية في
الجمهورية الإسلامية الموريتانية



الجمعية الموريتانية لترقية اللغة
والثقافة السوننكيتين

بناء على ما سبق وعلى الأفكار الوجيهة التي كانت في صميم الدعوة التي ظلت تدعمها منذ أكثر من عقد وكذلك الإشارات المشجعة التي سجلت خلال سنة ٢٠٢٠ (استخدام اللغات الوطنية في البرلمان، وإدراجها في المدرسة الوطنية للإدارة والصحافة والقضاء) فإن الجمعيات الثقافية الوطنية المذكورة أعلاه: مدركة للحاجة إلى تبني تعليم متعدد اللغات حيث أن "العولمة والمثل الديمقراطية تتطلب من التلاميذ أن يتقنوا لغتهم الأم في المقام الأول بالإضافة إلى اللغات الدولية والإقليمية من أجل الوصول إلى مجتمع أوسع والمشاركة بطريقة ملائمة في العالم الذي يعيشون فيه." لتجدد مطالبتها بإضفاء الطابع الرسمي على جميع لغاتنا الوطنية وإعادة إدخالها في نظام التعليم.

نواكشوط، ٢١ فبراير ٢٠٢١

منسقية الجمعيات



Association pour la Promotion
de la Langue Wolof en
République Islamique de
Mauritanie (APROLAWORIM)



Association pour la Renaissance
du Pulaar en République
Islamique de Mauritanie
(ARPRIM)



Association Mauritanienne
pour la Promotion de la
Langue et de la Culture
Sooninké (AMPLCS)

21 février, journée mondiale de la langue maternelle

Placée sous l'égide de l'Unesco, le 21 février est la journée internationale de la langue maternelle. A l'instar de la communauté internationale, les associations culturelles nationales ARPRIM, AMPLCS et APROLAWO la célèbrent chaque année.

Le thème de ce 21 février 2021 est « **Promouvoir le multilinguisme pour l'inclusion dans l'éducation et la société** ». Un thème d'actualité, d'autant plus pertinent que le monde est confronté à la pandémie de COVID-19 qui a profondément bouleversé les systèmes éducatifs et a accentué la marginalisation et l'exclusion de nombreuses catégories de la population, les enfants, notamment, dont beaucoup étaient déjà privés de l'utilisation de leur langue maternelle à l'école.

L'UNESCO, encourage, depuis 1953, l'enseignement en langue maternelle au primaire. Elle l'a fait :

- En se basant sur plusieurs expériences et études, dont certaines sont documentées dans un ouvrage intitulé « *La langue maternelle ça compte, la langue locale, clé d'un apprentissage efficace* », qui ont toutes abouti à la même conclusion : **les enfants apprennent mieux dans leur langue maternelle** ;
- et en prenant en compte :
 - l'échec des politiques d'emploi des langues dans l'éducation mises en place depuis longtemps, pour favoriser le progrès économique et social, échec unanimement reconnu par les acteurs de l'éducation ;
 - l'impossibilité d'atteindre les objectifs de **l'Éducation pour tous** d'ici à 2015 notamment en Afrique et dans les États arabes, sauf peut-être dans les seuls pays où la langue d'enseignement est la langue maternelle de l'apprenant ;
 - la prise de conscience de plus en plus importante de l'importance de la diversité linguistique et culturelle dans une société, où la langue maternelle demeure un facteur de sauvegarde des cultures en danger ;

Pour ces raisons, l'UNESCO considère que : « **le multilinguisme pour l'inclusion dans l'éducation et la société** » passe nécessairement par un **enseignement basé sur la langue maternelle dès la petite enfance**, car la « *protection et l'éducation de la petite enfance est le fondement de l'apprentissage* ».



Mbootaay ngir yokkute làkku
Wolof ci Réewu Iislaam bu
Muritani (APROLAWORIM)



Mbootaay dekkal Pulaar ci
(FBPM) ci réewu Iislaam bu
Muritani (ARPRIM)



Mbootaay Muritani ngir
yokkute làkkak Aada ak
Cosaanu (AMPLCS)

Forts de cet argumentaire, des idées forces qui sont au cœur du plaidoyer qu'ensemble elles portent depuis plus d'une décennie ; mais aussi des signes encourageants notés durant l'année 2020 (usage des langues nationales au parlement, et leur introduction à l'ENAJM), les associations culturelles nationales précitées :

- conscientes de la nécessité d'adopter une éducation multilingue du fait que « la mondialisation et les idéaux démocratiques suggèrent que les élèves doivent maîtriser couramment, outre leurs langues maternelles en premier lieu, des langues internationales et régionales pour avoir accès à une société plus large et participer d'une manière pertinente au monde dans lequel ils vivent. »
- réitèrent leur demande d'officialisation de toutes nos langues nationales et leur réintroduction dans le système éducatif.

Nouakchott, le 21 février 2021
La Coordination des associations